

NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ INFORMACIJOS IR PARAMOS CENTRO METINIS PRANEŠIMAS UŽ 2022 METŲ VEIKLĄ

2023 m. balandžio 5 d., Vilnius

BENDRA INFORMACIJA

Labdaros ir paramos fondas „Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras“ (toliau – NIPC) įregistruotas Teisingumo ministerijoje (vėliau – VĮ „Registų centras“) 1995 m. gruodžio 4 d., JAR kodas 192013926, buveinė Odminių g. 12, Vilniuje.

NIPC yra nacionalinė nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO): NVO paramos gavėjo statusas nuo 2004.10.26, NVO žyma nuo 2020.11.03.

NIPC įkurtas Atviros Lietuvos Fondo, Jungtinių Tautų Vystymo Programos iniciatyva. Iki 2019 m. rugpjūčio 1 d. vienintelis NIPC dalininkas buvo Atviros Lietuvos Fondas. Nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d. NIPC dalininkais tapo 6 fiziniai asmenys.

Fondo dalininkų skaičius praėjusių metų pabaigoje (2021.12.31) – 6 fiziniai asmenys, ataskaitinių finansinių metų pabaigoje (2022.12.31) – 5 fiziniai asmenys.

NIPC pagrindinis tikslas – stiprinti šalies nevyriausybines organizacijas savų interesų atstovavimui ir NVO sektoriaus plėtrai visuose lygiuose.

NIPC uždaviniai:

- **NVO sektoriaus (organizacijų) stiprinimas** - informacijos sklaida, konsultavimas, mokymai, metodinės priemonės, duomenų bazės, įvairios konferencijos bei NVO forumai.
- **NVO ir valdžios bendradarbiavimo stiprinimas** - bendradarbiavimo su savivaldybių NVO tarybomis stiprinimas, su NVO veikla susijusių įstatymų monitoringas (priežiūra), įstatymų projektų rengimas ir teikimas LR Seimui bei LR Vyriausybei, 1,2% GPM mechanizmo tobulinimas, NVO finansavimo sistemos tobulinimas nacionaliniu ir savivaldybių lygmenyse, NVO atstovavimo mechanizmo kūrimas.
- **NVO išorinės aplinkos gerinimas** - NVO žinomumo visuomenėje didinimas, informacijos sklaida apie Lietuvos NVO sektorių šalies ir tarptautiniuose renginiuose, leidiniuose, NIPC internetinių puslapių administravimas ir atnaujinimas, NVO sektoriaus teigiamo įvaizdžio kūrimas.
- **Savanorystės tradicijų plėtra** - savanorystės darbą reglamentuojančio įstatymo kūrimas ir įteisinimo inicijavimas, sąlygų, užtikrinančių savanoriško darbo atlikimą ir kompensavimo sistemą, sukūrimas, visuomenės sąmoningumo ugdymas savanorystės tematika.

Ataskaitinio laikotarpio metu įvairiuose projektuose dirbo 10 asmenų.

Ataskaitinio laikotarpio (nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d.) NIPC įplaukos sudarė 423.603,01 EUR; išlaidos – 425.123,93 EUR. Likutis banko sąskaitose 2022 m. sausio 1 d. pradžiai sudarė 95.388,92 EUR. Galutinis likutis banko sąskaitose 2022 m. gruodžio 31 dienos pabaigai – 93.868,00 EUR.

Vykdančiąją – komercinę veiklą, NIPC suteikta paslaugų (mokymai, konsultavimas) už 27 017,81 EUR.

Iš Gyventojų pajamų mokesčio skyrimo paramai 1,2% nuo GPM, pagal Labdaros ir paramos įstatymą gauta 323,23 EUR paramos.

PROJEK TINĖ VEIKLA

Ataskaitinio laikotarpio metu buvo vykdomi 6 konkurso būdu laimėti projektai:

1. „Vietos valdžios institucijų ir NVO bendradarbiavimo skatinimas“, finansuojamas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal Nacionalinių nevyriausybinų organizacijų institucinio stiprinimo projektų finansavimo 2022 metais atrankos konkursą.

Projekto tikslas - skatinti viešųjų paslaugų teikimo kokybę, skaidrumą ir lankstumą diegiant gero valdymo principus savivaldybėse, stiprinant NVO tarybų veiklą.

Projekto įgyvendinimo metu buvo sprendžiama viešųjų paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo problema Lietuvos savivaldybėse, siekiant atverti jų duomenis ir tobulinti viešųjų paslaugų sistemą, į jų teikimą įtraukiant NVO ir bendruomenes. Buvo analizuojama visų 60 Lietuvos savivaldybių pažanga įgyvendinant laipsnišką viešųjų paslaugų perdavimą NVO ir bendruomenėms, teikiama metodinė pagalba savivaldybėms ir NVO bei stiprinamas jų tarpusavio bendradarbiavimas organizuojant regioninius NVO forumus visose Lietuvos apskrityse gerosios patirties dalinimuisi. Užbaigiant projektą, kaip ir kasmet, buvo organizuojamas metinis Nacionalinis NVO forumas.

Projekto trukmė: 2022 m. sausio 1 d. – 2022 m. gruodžio 31 d.; projekto biudžetas – 55.000EUR.

2. „Bandomojo modelio, siekiant efektyvinti bendruomeninės veiklos stiprinimo savivaldybėse priemonės administravimą, konsultantas“, finansuojamas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal nevyriausybinų organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2022 metų veiksmų plano konsultanto 2022 m. atrankos konkursą.

Projekto tikslas – vykdyti konsultavimo veiklas ir efektyvinti Priemonės Elektrėnų r., Ignalinos r., Kaišiadorių r. Kauno miesto, Kėdainių r., Klaipėdos m., Klaipėdos r., Panevėžio m., Šiaulių m., Šiaulių r., Švenčionių r., Tauragės r., Trakų r., Vilniaus m., Vilniaus r. savivaldybėse administravimą, stiprinti bendruomenines organizacijas teikiant joms mentorystės paslaugas vykdant bendruomeninės veiklos stiprinimo projektus ir skatinti vietos bendruomenių įsitraukimą į sprendimų priėmimo procesus. Įgyvendinant projekto tikslą, buvo:

- ✓ 15-oje savivaldybių suteiktos bendruomeninių organizacijų kompetencijų tobulinimo ir konsultavimo veiklos teikti kokybiškiau parengtas paraiškas, informacinių renginių metu skatinamas vietos bendruomenių atstovų įsitraukimas į sprendimų priėmimo procesus, įsitraukimas į įvairesnes bendruomenines veiklas, numatytoms veikloms suteikiant patrauklumo, populiarumo, formuojant teigiamą bendruomenės įvaizdį;
- ✓ parengta visa su konkursiniais kvietimais reikiama dokumentacija ir rekomendacijos paraiškos ir sąmatos pildymui;
- ✓ paskelbti kvietimai teikti paraiškas minėtose 15 savivaldybėse ir gauta 240 paraiškų, užtikrinta nuosekli komunikacija ir viešinimas;
- ✓ įvertinta visų gautų paraiškų atitiktis formaliesiems kriterijams, atliktas paraiškų ekspertinis vertinimas, vertinimai pristatyti savivaldybių komisijų posėdžiuose ir visos gautos paraiškos su vertinimais perduotos atitinkamoms savivaldybėms;
- ✓ vykdoma projektų vykdytojų mentorystė, siekiant gerinti jų vykdomų projektų kokybę, viešinimą ir skatinant vietos bendruomenių įsitraukimą į sprendimų priėmimo procesus;
- ✓ atsitiktinės atrankos būdu buvo atrinkti projektai ir vykdomas planinis jų įgyvendinimo monitoringas (stebėseną), siekiant projektuose užsibrėžtų tikslų bei rodiklių įgyvendinimo pažangos.
- ✓ parengtos Priemonės įgyvendinimo rekomendacijos savivaldybių administracijoms bei bendros rekomendacijos dėl Priemonės įgyvendinimo savivaldybėse tobulinimo.

Projekto trukmė: 2022 m. birželio 16 d. – 2022 m. gruodžio 31 d.; projekto biudžetas – 115.318 EUR.

3. „Būkim pažįstami“, finansuojamas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo 2014-2020 metų nacionalinės programos lėšų.

Projekto tikslas - skatinti visuomenės toleranciją trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu bei įvairovės supratimą ir tarpkultūrinį dialogą. Projekto pavadinimas labai prasmingas - kol nepažįsti žmogaus, gali apie jį susidaryti klaidingą įvaizdį, o pabendraurus, nuomonė neretai kardinaliai pasikeičia. Siekiant įgyvendinti projekto tikslą, keliama šie uždaviniai:

- 1) surengti edukacinius interaktyvius viešus renginius visose Lietuvos apskrityse;
- 2) įgyvendinti toleranciją skatinančią visuomenės informavimo kampaniją.

Projektu siekiama parodyti Lietuvos visuomenei trečiųjų šalių piliečių (įskaitant pabėgėlius ir asmenų be pilietybės) teikiamą pridėtinę vertę, atskleisti, kad jų gyvenimas ir mokymasis Lietuvoje yra naudingas ir atskirai bendruomenei, ir visai šaliai. Projekto metu buvo organizuotos viešos diskusijos, forumo teatro spektaklių pasirodymai bei kultūrinės-koncertinės programos visuose Lietuvos regionuose vietos bendruomenėms ir NVO, moksleiviams, studentams ir senjorams, buvo sukurti ir ištransliuoti radijo laidų ciklai 10-tyje savivaldybių, sukurtos ir ištransliuotos vaizdo sėkmės istorijos Youtube kanale.

#Būkim pažįstami Facebooke - [www.fb.com/BukimPazistami](https://www.facebook.com/BukimPazistami)

#Būkim pažįstami Youtube - <https://www.youtube.com/@bukimpazistami>

#Būkim pažįstami 15min.lt - <https://www.15min.lt/tema/bukim-pazistami-75336>

Projekto trukmė: 2021 m. gegužės 10 d. – 2022 m. gruodžio 31 d.; projekto biudžetas – 250,000,00EUR

4. Visuomenės informavimo apie Europos Sąjungą ir Lietuvos interesus Europos Sąjungoje projekto **„EUROPE DIRECT“ (Klaipėdoje)** administravimas – tai integruoto EUROPE DIRECT informacijos sklaidos tinklo, esančio visose ES šalyse, veiklos dalis, finansuojamas Europos Komisijos. EUROPE DIRECT suteikia naudos vietos bendruomenėms ir ES institucijoms organizuodama praktinius seminarus ir kitus renginius apie ES aktualijas, taip pat skatindama piliečių dialogą apie Europos ateitį ir kviesdama visus gyventojus įsitraukti į diskusijas, įskaitant ir konferenciją dėl Europos ateities. EUROPE DIRECT centrai reguliariai teikia svarbią informaciją apie ES politikos prioritetus ir sprendimus vietos žiniasklaidai ir kitiems informacijos sklaidėjams, įtraukia juos į savo veiklą su visuomene. Klaipėdos EUROPE DIRECT kartu su dar 9 EUROPE DIRECT Alytuje, Kaune, Marijampolėje, Panevėžyje, Šiauliuose, Tauragėje, Telšiuose, Utenoje ir Visagine priklauso ~500 EUROPE DIRECT informacijos centrų tinklui visoje ES.

Projekto trukmė: 2021 m. gegužės 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d. Metinis biudžetas 2022 metams – 30.400,00EUR.

5. Visuomenės informavimo apie Europos Sąjungą ir Lietuvos interesus Europos Sąjungoje projekto **„Europe Direct“ (Marijampolėje)** administravimas – tai integruoto Europe Direct informacijos sklaidos tinklo, esančio visose ES šalyse, veiklos dalis, finansuojamas Europos Komisijos. EUROPE DIRECT suteikia naudos vietos bendruomenėms ir ES institucijoms organizuodama praktinius seminarus ir kitus renginius apie ES aktualijas, taip pat skatindama piliečių dialogą apie Europos ateitį ir kviesdama visus gyventojus įsitraukti į diskusijas, įskaitant ir konferenciją dėl Europos ateities. EUROPE DIRECT centrai reguliariai teikia svarbią informaciją apie ES politikos prioritetus ir sprendimus vietos žiniasklaidai ir kitiems informacijos sklaidėjams, įtraukia juos į savo veiklą su visuomene. Marijampolės EUROPE DIRECT kartu su dar 9 EUROPE DIRECT Alytuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose, Tauragėje, Telšiuose, Utenoje ir Visagine priklauso ~500 EUROPE DIRECT informacijos centrų tinklui visoje ES.

Projekto trukmė: 2021 m. gegužės 1 d.–2025 m. gruodžio 31 d. Metinis biudžetas 2021 metams– 30.400,00EUR.

6. Partnerio teisėmis NIPC dalyvauja Europos Socialinio fondo agentūros **„Alternatyvių investicijų detektorius“ (AID)** projekte. Projekto tikslas - plėtojant socialinės integracijos paslaugas didinti socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką ir atskirtį patiriančių asmenų galimybes aktyviai dalyvauti bendruomenėje ir darbo rinkoje. Pagrindinė projekto veikla – socialinių inovacijų platforma, į kurią kviečiame viešuosius ir privačius juridinius asmenis teikti projektines idėjas socialinės integracijos paslaugų tekimui. Kvietimas teikti projektines idėjas paskelbtas 2020 m. rugpjūčio 4 d. Pareiškėjai savo idėjas galėjo teikti iki 2022 m. rugsėjo 30 d. Projektas įgyvendinamas Europos socialinio fondo agentūros ir vykdomas kartu su partneriais: Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centru, Nacionaline nevyriausybinių organizacijų koalicija, NVO teisės institutu, Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu, Lietuvos negalios organizacijų forumu, Vilniaus universitetu.

Projekto trukmė: 2020 m. birželio mėn. 8 d. – 2023 m. rugsėjo mėn. 30 d.; bendras projekto biudžetas 3.995.566,00 EUR.

DARBAS SU SAVIVALDYBĖMIS

Per 2022 m. buvo tęsiamas darbas su savivaldybėmis, savivaldybių NVO tarybomis ir visus metus buvo teikiamos nuolatinės konsultacijos savivaldybėms ir nevyriausybiniams organizacijoms dėl NVO ir NVO tarybų veiklos stiprinimo, plėtros, viešųjų paslaugų „perdavimo“ galimybių NVO sektoriui bei aktyvesnio jų įtraukimo tiek į paslaugų teikimą, tiek ir į sprendimų priėmimo procesus.

Kaip ir kasmet nuo 2015 metų buvo renkama informacija apie visų 60 savivaldybių biudžetų paskirstymą viešųjų paslaugų teikėjams (biudžetinės, viešosios įstaigos ir kiti nepriklausomi teikėjai), analizuojama savivaldybių pažanga įgyvendinant laipsnišką viešųjų paslaugų perdavimą NVO ir bendruomenėms, t. y. kiek lėšų skirta biudžetinėms ar kitoms pavaldžioms įstaigoms, o kokia dalis skirta nepavaldžioms organizacijoms (NVO, bendruomenėms ir pan.). Toliau renkama ir analizuojama informacija už paskesnius metus.

NIPC atstovai dalyvavo įvairiose pačių savivaldybių organizuotose konferencijose, seminaruose, pasitarimuose ir kituose renginiuose įvairiose savivaldybėse.

ADVOKACIJA IR ATSTOVAVIMAS

Atstovavimas valstybės institucijose. Nuo 2020 metų NVO sektoriaus atstovavimo centrinės valdžios institucijose funkcijas ir pozicijas NIPC perdavė Nacionalinei NVO koalicijai, kurią NIPC inicijavo įkurti ir koordinavo jos veiklą nuo 2009 metų iki 2019 metų gruodžio mėn., kuomet NVO koalicija pradėjo veikti kaip atskiras juridinis asmuo. NIPC yra šios koalicijos asocijuotas narys.

Atstovavimas komisijose, darbo grupėse, pasiūlymų teisės aktams teikimas.

- Nuo 2019 metų NIPC direktorė Olga Žuravliova yra Nevyriausybinių organizacijos tarybos prie LR Vyriausybės narė (pakaitinė; teisės grupės narė);
- NIPC viešosios politikos analitikė Inga Aksamitauskaitė yra Klaipėdos regiono plėtros tarybos partnerių grupės narė (2022 metų pirmą pusmetį pirmininkavo grupės veiklai);
- NIPC nuo 2021 liepos mėn. Vyriausioje tarnybinės etikos komisijoje yra registruotas įtakdarys ir pagal šį statusą, vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymu, turi teisę teikti pasiūlymus valstybės institucijoms dėl teisės aktų keitimo. NIPC parengtų ir pateiktų pasiūlymų teisės aktams metinę ataskaitą galima rasti [VTEK SKAIRDIS](#) sistemoje. Per 2022 m. buvo pateikti šie teisės aktų pasiūlymai:
 - LR Seimui dėl 1,2% GPM skyrimo tik nevyriausybiniams organizacijoms. Per ataskaitinius metus vyko diskusijos ir LRS Biudžeto ir finansų komiteto posėdis, kuris poilgų diskusijų posėdyje. Įstatymo pakeitimui buvo pritarta, pagal kurį nuo 2025 metų 1,2% GPM dalį galės gauti tik NVO statusą turinčios organizacijos.
 - Pelno mokesčio įstatymas (dėl ne pelno vienetų išbraukimo iš Pelno mokesčio įstatymo, siekiant įteisinti, kad ne pelno vienetai nebūtų laikomi pelno mokesčio subjektais).
 - Pateiktas pasiūlymas LR Seimui dėl Užimtumo įstatymo ir Socialinių įmonių įstatymo, siekiant palaikyti Užimtumo įstatymo pataisas ir pripažinti Socialinių įmonių įstatymą netekusiu galios. Pasiūlymams buvo pritarta.
 - 2022.06.28 Elektrėnų savivaldybei pateiktos rekomendacijos ir argumentacija dėl NVO koordinatoriaus pareigybės savivaldybės administracijoje įsteigimo. Miesto tarybai pritarus - pareigybė buvo įsteigta.
 - LR Seimui dėl galimybės NVO duomenis VĮ „Registrų centras“ teikti elektroniniu būdu ir supaprastinta forma. Komiteto sprendimas – pritarti NIPC pasiūlymams ir įpareigoti VĮ „Registrų centras“ kartu su NIPC ir kitomis institucijomis parengti ir įdiegti siūlomą tvarką.
 - Teikti pasiūlymai Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl NVO plėtros įstatymo poįstatyminio teisės akto „Viešosios naudos NVO statuso suteikimo tvarkos aprašo“ rengimo.
- NIPC direktorė Olga Žuravliova ir regionų politikos ekspertas Ričardas Diržys yra Europos socialinio fondo agentūros projekto „Alternatyvių Investicijų Detektorius“ (AID) projektinių idėjų vertinimo ekspertų komisijos nariai.
- NIPC direktorė Olga Žuravliova yra Lietuvos ir tarptautinių investicijų finansavimo konkursų projektų vertinimo ekspertė /komisijos narė.

RENGINIAI

Kovo 13-16 dienomis NIPC projekto renginių koordinatorių-asistentas Vishnu Muraleedharan dalyvavo Europos Sąjungos aukšto lygio debatuose Briuselyje (Belgija), kuriuose atstovavo Lietuvą ir pristatė NIPC vykdomą projektą „Būkim pažįstami“, susijusį su migracija, pabėgėlių integracija, jų vaikų ugdymu, žmogaus teisėmis bei kitomis politinėmis aktualijomis.

Gegužės 16 d. Pasaulio Atviros Vyriausybės Iniciatyvos savaitės metu surengtas Nacionalinis forumas „[Dalyvaujamoji demokratija Lietuvoje](#): Aktyvus gyventojų dalyvavimas sprendimų priėmimo procesuose“, kuriame dalyvavo per 100 dalyvių.

Rugsėjo 30 d. dalyvauta Stepono Kairio fondo organizuojamoje konferencijoje (Marijampolė) „Piliečių dalyvavimas viešajame valdyme“, kurioje buvo pristatyta NIPC analitinė vizija apie piliečių ir NVO dalyvavimą sprendimų priėmimo procesuose bei galimybės gerinti viešųjų paslaugų teikimo procesus savivaldybėse.

Spalio 25 d. dalyvauta Šiaulių regiono NVO forumo, kuriame pristatytos NVO sektoriaus aktualijos ir NVO įsitraukimas į viešųjų paslaugų teikimą Šiaulių regione, taip pat ir visos Lietuvos savivaldybių mastu.

Lapkričio 22 d. dalyvauta Utenos regiono NVO forumo, kuriame pristatytos NVO sektoriaus aktualijos ir NVO įsitraukimas į viešųjų paslaugų teikimą Šiaulių regione, taip pat ir visos Lietuvos savivaldybių mastu.

Lapkričio 24 d. Kėdainių rajono savivaldybės užsakymu surengtas Kėdainių regiono NVO forumas „Veikime išvien Kėdainiams“, kurio dalyviams pristatytos NVO sektoriaus aktualijos ir NVO įsitraukimas į viešųjų paslaugų teikimą Šiaulių regione, taip pat ir visos Lietuvos savivaldybių mastu. Prieš forumą Kėdainių NVO ir savivaldybės atstovams buvo surengti 2 dienų specializuoti mokymai.

Sausio – gruodžio mėn. NIPC, įgyvendindamas projektą „Būkim pažįstami“ Klaipėdoje, Tauragėje, Alytuje, Vilniuje, Kaune, Panevėžyje surengė įvairius renginius (forumo teatrai, viešos diskusijos, kultūrinė programa – koncertai ir interaktyvūs įvairių tautų performansai), apie kuriuos daugiau informacijos galima rasti FB paskyroje „[Būkim pažįstami](#)“. Šių renginių, taip pat radijo laidų ciklo, video reportažų (Youtube [@BukimPazistami](#)) tikslas – skatinti Lietuvos gyventojų pakantumą kitataučiams (ne Europos piliečiams) bei įvairovės supratimą ir tarpkultūrinį dialogą.

Rugpjūčio – gruodžio mėn. NIPC kartu su partneriais Lietuvos kaimo bendruomenių sąjunga, įgyvendinant pilotinį projektą „Bandomojo modelio, siekiant efektyvinti bendruomeninės veiklos stiprinimo savivaldybėse priemonės administravimą, konsultantas“ organizavo informacinius susitikimus – mokymus potencialiems pareiškėjams, o po administracinio ir ekspertinio vertinimų vykdė mentorystę projektų vykdytojams (nuotoliniai ir gyvi susitikimai).

Spalio – lapkričio mėn. Kaip ir praėjusiais metais, Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras surengė [10 regioninių nevyriausybinių organizacijų tarybų forumų](#), kuriuose dalyvavo NVO lyderiai, savivaldybių tarybų nariai ir administracijos atstovai. Forumų temos – NVO tarybos veiklos stiprinimas, NVO veiklos skaidrumo, atskaitomybės kompetencijų bei nuotolinio darbo gebėjimų stiprinimas, viešųjų paslaugų teikimas ir kitos. Bendras dalyvių skaičius – apie 300 dalyvių.

Gruodžio 8 d., kaip ir kasmet, buvo surengtas Nacionalinis nevyriausybinių organizacijų forumas „SKAIDRUMAS. ATSKAITOMYBĖ. ATSPARUMAS. SAUGUMAS“, kuriame dalyvavo beveik 200 dalyvių. Visą Nacionalinio NVO forumo informaciją ir pranešimus galima rasti [ČIA](#). Transliaciją [YOUTUBE](#) kanale stebėjo 465 dalyvių.

Gruodžio 13 d. pagal NVO užsakymą buvo surengti mokymai Raseinių rajono NVO atstovams viešųjų paslaugų teikimo, atskaitomybės, finansų valdymo temomis.

TYRIMAI, ANALIZĖS

- Vyriausybės strateginės analizės centro (STRATA) užsakymu atlikta NVO apklausa apie organizacijų galimybes dalyvauti viešųjų paslaugų teikimo procese.
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymu buvo atliktas Lietuvos savivaldybių administracijų tyrimas, kurios tikslas – ištirti nevyriausybinių organizacijų (NVO) viešųjų paslaugų teikimo savivaldybėse situaciją, NVO įsitraukimą teikti viešąsias paslaugas sąlygojančius veiksnius ir NVO įsitraukimo plėtros galimybes.
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymu buvo atlikta galimybių studija „Nevyriausybinių organizacijų situacijos Lietuvoje ir veiklos informacijos rinkimo bei analizavimo duomenų bazė“.
- [Apklausa „NVO tarybų vaidmuo savivaldybėse“](#). Antrus metus iš eilės buvo vykdomas savivaldybių NVO tarybų veiklos vertinimas. Į anketą atsakė 76 NVO tarybų nariai (dalyvavo 42 savivaldybių atstovai, 18 savivaldybių NVO tarybų į anketos klausimus neatsakė). Savivaldybių NVO taryba – visuomeniniais pagrindais veikianti kolegiali patariamoji institucija, kuri sudaroma lygiateisės partnerystės pagrindu iš savivaldybės institucijų ir įstaigų atstovų bei NVO, veikiančių savivaldybės teritorijoje, deleguotų atstovų. Savivaldybių NVO tarybos veiklos tikslas – užtikrinti ir skatinti NVO dalyvavimą nustatant, formuojant ir įgyvendinant NVO plėtros politiką savivaldybėse, stiprinti bendradarbiavimą tarp savivaldybės institucijų, įstaigų ir NVO.
- [Analizė „Viešųjų paslaugų perdavimo NVO rodikliai savivaldybėse“](#). Pagal Nacionalinį pažangos planą siekiama, kad Lietuvos savivaldybėse viešųjų paslaugų teikimas bent 30% būtų perduotas NVO ir bendruomenėms. Kasmet vykdomos analizės tikslas – įvertinti Lietuvos savivaldybių pažangą (60 savivaldybių) įgyvendinant laipsnišką viešųjų paslaugų perdavimą NVO ir bendruomenėms, įvertinant silpnąsias ir stipriąsias puses, galimybes bei grėsmes. Taip pat ir Nacionalinio valstybės biudžeto bei jo paskirstymo tarp LR Seimo, LR Vyriausybės ir 14 ministerijų ir įstaigų analizę. Išanalizavus surinktus ir gautus duomenis, buvo parengta išsami valstybės institucijų duomenų bazė, kurioje surašytos visos valstybės ir/ar savivaldybių kontroliuojamos biudžetinės ir viešosios įstaigos, jų biudžetai kasmet nuo 2015 metų. Lyginamoji analizė – tai siekis įvertinti, kiek viešųjų paslaugų teikiama per valstybės institucijų įstaigas, o kiek jų yra perduota NVO ar bendruomenėms, kaip tai numato LR Vyriausybės programa. Išvada tokia, jog savivaldybėse viešųjų paslaugų perdavimas NVO siekia vos 10% (iš planuojamų 15%, 2025 metais ir 30% - 2030 metais), todėl šioje srityje yra būtinas pro-aktyvus politikų, NVO atstovų darbas savivaldybėse. Regioninių, nacionalinių forumų metu, mokymų ir specialių pasitarimų metu savivaldybėms teikiamos rekomendacijos kaip gerinti NPP rodiklių pasiekimus.

PASLAUGŲ TEIKIMAS

Savo lėšų diferencijavimui bei finansiniam savarankiškumui užtikrinti, be projektinės veiklos, kuria dažniausiai būna trumpalaikė, NIPC vykdo ir paslaugų teikėjo funkcijas:

- MOKYMŲ ORGANIZAVIMAS (temos: NVO kompetencijų stiprinimas, NVO valdymas, projektų rengimas ir valdymas, finansinis raštingumas ir atskaitomybė, strateginis planavimas, bendradarbiavimas ir konfliktų valdymas, socialinio verslo plėtra, teisėkūra, advokacija ir t.t.)
- TYRIMŲ, ANALIZIŲ RENGIMAS
- KONFERENCIJŲ, FORUMŲ, SEMINARŲ IR KITŲ RENGINIŲ ORGANIZAVIMAS
- VIEŠINIMO PASLAUGŲ TEIKIMAS
- SAVIVALDYBIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DĖL VIEŠŲJŲ PASLAUGŲ IR JŲ PERDAVIMO NEPAVALDIEMS SUBJEKTAMS METODIKOS IR ĮGYVENDINIMO PLANO RENGIMAS
- Kt.

VIEŠINIMAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

1. Informacijos sklaida Lietuvoje

- ✓ Informacijos sklaida NIPC internetiniame puslapyje www.3sektorius.lt
- ✓ Informacija teikiama Facebook paskyroje: www.facebook.com/NVOinformacijosirparamoscentras
- ✓ Konsultacijos ir informacija taip pat teikiama kitomis informacijos priemonėmis (telefonu, el. paštu, kitomis elektroninėmis formomis)

2. Informacijos sklaida ir Lietuvos NVO sektoriaus viešinimas užsienyje

NIPC yra šių tarptautinių organizacijų narys:

- ✓ Pasaulio organizacijų asociacijos CIVICUS (World Alliance for Citizen Participation) narys;
- ✓ Europos Pilietiškumo tinklo (European Active Citizenship Network) narys;
- ✓ Europos piliečių forumo (European CIVIC Forum) narys;
- ✓ Citizens for Europe narys.

NIPC ir toliau aktyviai bendradarbiauja su CIVICUS Monitor tyrėjų komanda. [CIVICUS Monitor](#) - yra pažangi mokslinių tyrimų priemonė, kuriama pilietinės visuomenės organizacijų. Ja siekiama pasidalyti patikimais, naujausiais duomenimis apie pilietinės visuomenės laisvių padėtį visose šalyse. Interaktyvus pasaulio žemėlapis (196 šalys) atspindi pilietinės visuomenės situaciją, kur skirstoma į 5 kategorijas: pilietinės visuomenės veikla negalima, veikla represuota, trukdoma vykdyti veiklą, veikla susiaurėjusi, organizacijoms leidžiama veikti laisvai.

Didžiuojamės, kad visų bendrų pastangų dėka 2022 metais Lietuvai pavyko išsaugoti atviros pilietinės visuomenės statusą, nes šiuo metu tik 3,4% šalių yra įvertintos atviromis pilietinės visuomenės šalimis.

Nacionalinei NVO koalicijai tapus CIVICUS nare, NIPC su koalicija aktyviai bendradarbiauja atstovaujant Lietuvos nevyriausybinių sektorių CIVICUS AGNA (Affinity Group of National Associations) veikloje. AGNA šiuo metu vienija 88 nacionalines asociacijas su atstovais iš 72 šalių (Afrikos, Azijos, Karibų jūros, Europos, Lotynų Amerikos, Šiaurės Amerikos ir Ramiojo vandenyno). NIPC aktyviai dalyvauja Teisėtumo, skaidrumo ir atskaitomybės bei Išteklių darbo grupių veikloje. Gerieji Lietuvos pilietinės visuomenės pavyzdžiai kovojant su COVID-19 pandemija buvo įtraukti į CIVICUS AGNA "Rebuilding for Good" globalias rekomendacijas skirtas paremti ir išlaikyti pilietinę visuomenę po COVID-19 pandemijos, kurios pristatytos Jungtinių tautų generalinės asamblėjos ir kitų tarptautinių renginių metu.

2022 m. NIPC ekspertai buvo pakviesti į specialią pasaulinę darbo grupę, kurios užduotis yra parengti naują viziją ir rekomendacijas CIVICUS veiklai popandeminiu laikotarpiu.

NIPC viešosios politikos analitikė ir tarptautinių ryšių koordinatore Inga Aksamitauskaitė išrinkta CIVICUS AGNA valdybos nare. Valdyboje 3 metų kadencijai ji atstovaus ne tik Lietuvos nevyriausybines organizacijų, bet visos Europos pilietinių organizacijų interesus.

NIPC savo veiklą vykdo vadovaudamasis tarptautiniais Pilietinės visuomenės atskaitomybės standartais. NIPC inicijavo, kad standartas būtų išverstas į lietuvių kalbą. Standartas bei rekomendacijos padedančios standartą taikyti yra viešinamos [ČIA](#). Vadovaujantis standarto gairėmis NIPC komanda kasmet atlieka savišvertinimą naudojantis specialiai tam sukurta [RENDIR APP](#) aplikacija ir remiantis rezultatais kasmet parengia naujas atskaitomybės tobulinimo priemones. 2022 m. spalio 3-7 dienomis NIPC dalyvavo Pasaulinėje pilietinės visuomenės atskaitomybės savaitėje, kuri minima nuo 2018 m. - tai virtuali advokacijos kampanija, kurios metu nevyriausybines organizacijas iš viso pasaulio dalinasi gerosios patirties pavyzdžiais diegiant dinamiškos atskaitomybės principus savo veikloje.

KITŲ METŲ PLANAI

NIPC planuoja ir toliau aktyviai dirbti NVO sektoriaus stiprinimo, teisinės ir mokesstinės aplinkos gerinimo, NVO skaidrumo ir atskaitomybės standartų diegimo(si), savivaldybių NVO tarybų veiklos stiprinimo, viešųjų paslaugų perdavimo bei gero valdymo principų taikymo savivaldybėse ir partnerystės bei tinklaveikos kūrimo srityse. Taip pat planuoja dirbti su savivaldybėmis dėl viešųjų paslaugų perdavimo ir kokybės gerinimo procesų plėtros ir prisidėti prie valstybės atvirų duomenų politikos užtikrinimo.

NIPC yra oficialus LR Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. patvirtinto 2021-2030 Nacionalinio pažangos plano strateginių tikslų, uždavinių ir rodiklių sąrašo 8.6 uždavinio 8.6.3 poveikio rodikliu „Savivaldybių viešųjų paslaugų, kurias teikia nevyriausybinės ir bendruomeninės organizacijos“ duomenų šaltinis.

Nacionalinis pažangos planas ir ilgalaikė strategija LT2030

- ✓ **8 tikslas.** Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą
- ✓ **8.6 uždavinys.** Gerinti viešojo valdymo institucijų teikiamų paslaugų kokybę, didinti jų prieinamumą ir patrauklumą
- ✓ **8.6.3. rodiklis:** Savivaldybių viešųjų paslaugų, kurias teikia nevyriausybinės ir bendruomeninės organizacijos, dalis
- ✓ **Reikšmė:** 7% (2018 m.); 15% (2025 m.); 30% (2030 m.)
- ✓ **Duomenų šaltinis:** *Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro (NIPC) atliekamo savivaldybių biudžetų tyrimas*

NIPC taip pat vykdys kitus projektus ir veiklas, skirtas NVO sektoriaus ir pilietinės visuomenės stiprinimui.

Direktorė

Olga Žuravliova